

NOVA GORICA

Ljudsko posojilo je pomoč naših delovnih ljudi svoji domovini

Solkan, 25. junija 1948.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORIŠKI OKRAJ

Leto II, šte. 15

Prvi proračun celotnega goriškega okraja

Na svojem zasedanju 17. junija je okrajni ljudski odbor sprejel proračun za l. 1948, ki znaša 45,295.000 din — S tem so podani trdni temelji za nadaljnji gospodarski razvoj goriškega okraja

Ena najvažnejših nalog Okrajnega ljudskega odbora je vprašanje okrajnega proračuna. Še posebno je to važno v letošnjem letu zaradi tega, ker je naš okrajni ljudski odbor sprejel na svojem zasedanju dne 17. junija t. l. prvi proračun za celotni okraj.

Predvsem je potrebno poudariti, da je naš proračun prvi temeljni kamen za uresničenje naših želja in naporov po samostojnem gospodarskem življenju, da pomeni uresničenje našega hoteja po zares svobodnem in demokratičnem življenju, da je ta proračun prvi proračun tega predela osvobojenega Slovenskega Primorja, da je rezultat veličastne in v zgodovini ljudstva Slovenskega Primorja edinstvene narodno osvobodilne borbe pod vodstvom OF s Komunistično partijo in maršalom Titom na čelu. Ta proračun predstavlja manifestativno vključitev našega okraja v politično, gospodarsko in kulturno življenje celotne Jugoslavije in prvo pravo vključitev v petletni plan.

S tem proračunom bomo ob polni politični zavesti in podpori našega delovnega ljudstva gradili naše gospodarstvo po poti v socializem in uvrstili naše meje ter razbijali vse vojno hujskaške imperialistične parole.

GLAVNE ZNAČILNOSTI PRORAČUNA

Potrebno je podati nekaj razlik med proračunom v letu 1947 in proračunom v letu 1948. Proračun v letu 1947 ni bil realen niti v dohodkih niti v izdatkih, ker OLO ni imel nobenega pravega pregleda nad dohodki in izdatki v prejšnjih letih, vsled česar so se pokazale bistvene razlike pri izvajanju proračuna.

Lansko leto so se proračunski dohodki, predvideni za obe cone, stekali po večini iz bivše cone »B« in le v malenkostni meri iz bivše cone »A«. Prav tako je bilo tudi z izdatki, ki so šli večinoma za potrebe bivše cone »B«. Zato proračun za leto 1947 ni mogel biti merilo za proračun v letu 1948.

Značilnost proračuna za leto 1948 je tudi v tehnični sestavi, ki je preglednejša in v skladu z našim novim gospodarstvom in še posebno v tem, da so v proračun vnešene tudi vse investicije okraja za kapitalno izgradnjo in za ostale družbeno koristne ustanove v znesku 10,905.000 din. Od koristnikov teh kreditov in od podjetij in naših ljudskih množic pa je odvisno, v koliko se bodo ti krediti izčrpali in vrednost z njimi storjenega dela pomnožila. Ker je za dela, predvidena po planu zagotovljen tudi material, se bo moral vsakdo strogo držati proračunske in planske discipline.

Če primerjamo letošnji proračun z lanskim, ki je znašal 36,000.000 din, vidimo, da znaša povečanje izdatkov za 47%, dohodkov pa za 38%.

Med dohodki je prva postavka davka na dediščino in darila v znesku 500.000 din. Ta postavka je navidezno visoka, ker pa je še mnogo neodmerjenega davka na zapuščine in darila iz prejšnjih let, je povsem realna. Druga postavka je dohodek uradov in ustanov v skupnem znesku 3,016.000 din, kar predstavlja 6% proračunskih dohodkov. V tretji postavki so razni nepredvideni dohodki v skupnem znesku 8,625.000 din, med katerimi zavzemajo glavno mesto ostale davščine v znesku 5,500.000 din in razlika v ceni na vino za 2,500.000 din. Ta postavka predstavlja 16% celotnih proračunskih dohodkov. V četrti postavki je presežek dohodkov iz leta 1947 v znesku 7,700.000 din, t. j. 14% proračunskih dohodkov. Peta postavka zajema preostanek na krajevni dohodniki iz leta 1945 in 1946 v skupnem znesku 2,500.000 din.

Dohodnina je praviloma republiški dohodek, vendar pa republika s fi-

nančnim zakonom prenese gotov odstotek te dohodnine na okrajni proračun. Našemu okraju je bilo dodeljenega 90% tega dohodka in to v znesku 11,862.000 din.

Zadnja postavka dohodkov je dotacija republike v znesku 20,092.000 din. Prav ta dotacija s strani republike, ki predstavlja 37% celotnega proračuna in je zares visoka, dokazuje, da posveča ljudska oblast našemu okraju še prav posebno pozornost v težnji, da pomaga pri čim hitrejši obnovi in gospodarski izgraditvi našega okraja. Ta dotacija pa dokazuje še nekaj več: dokazuje bistveno značilnost našega načrtnega in socialističnega gospodarstva. Država ne dovoljuje za krije proračunskih primanjkljajev nemanje posojil, kakor je to običaj v kapitalističnih državah, ker vodi to do prekomerne obremenitve z davki, medtem ko v socialističnih državah prav načrtno gospodarstvo vodi do zniževanja davkov.

V okraju bo letos potrošenih za investicijska dela skupno 56 milijonov dinarjev

Proračunske investicije za kapitalno izgradnjo znašajo 4,410.000 din, kar je približno 8%, in se razčlenijo na sledeče industrijske objekte okrajnega merila, ki deloma že obstojajo deloma pa bodo na novo zgrajeni: Okrajno avtopodjetje 500.000 din; okrajna avtomehanična delavnica in livarna 950.000 din, desilacija eteričnega olja, ki bo zgrajena na trnovski planoti 70.000 din. Za dvig lokalnega gospodarstva se bo dogradila sušilnica v Levpi za 90.000 din. Od ostalega zneska je določeno za cesto Opatje selo - Miren, ki bo kmalu dograjena do vrha Krasa in pi predstavlja edino novo vez goriškega Krasa z

V naši finančni politiki se poslavljajo načelo, da se morajo, kot vse ostale samoupravne enote, tudi okrajni vzdrževati iz svojih lastnih sredstev. V kolikor so stroški večji od dohodkov, dodeli republika okrajem soudeležbo na republiških dohodkih in šele kot izjemno sredstvo nakazuje republika dotacije, da se doseže uravnoteženje proračuna. Toda ta dotacija je samo prehodna. Okrajni ljudski odbor pa mora stremeti za tem, da doseže čimprej proračunsko ravnotežje.

Od izdatkov, ki znašajo skupno 54,295.000 din, odpade na okraj znesek 40,295.000 din, v katerem so upoštevane tudi rezerve KLO-jev v znesku 1,540.000 din; ostalih 14,000.000 din, to je 26% proračuna, pa so dotacije krajevnim ljudskim odborom.

Investicije znašajo 10,905.000 din, to je 20% celotnega proračuna, oz. 27% samo okrajnega proračuna brez ljudskih odborov. Na neproizvodnje panoge (prosveta, socialno skrbstvo, zdravstvo in upravni stroški) odpade 29,390.000 din, t. j. 54% celotnega proračuna ali 73% samo okrajnega proračuna. Ker so v znesku 29,390.000 din upoštevani upravni stroški z 9,054.000 din, to je 22% proračuna in rezerva za okraj in dotacije za KLO-je v znesku 1,790.000 din, t. j. nekaj izpod 5%, odpade na prosveto 8 milijonov 451.850 din, t. j. 21% proračuna, na social. skrbstvo pa skupno 10,093.690 din, t. j. 25% proračuna.

Iz tega razmerja vidimo, da je tudi v proračunu poudarjeno načelo, da se mora v okraju poleg gospodarskega dviga skrbeti prvenstveno za izboljšanje in dvig kulturno prosvetne ravni in socialnega ter zdravstvenega stanja delovnega ljudstva.

upravnim centrom okraja, 300.000 din, za vzdrževanje cest pa 2,500.000 din.

Od zneska 6,495.000 din ostalih investicij, t. j. 12% proračuna okraja, je določenih za gradnjo stanovanjskega bloka 3,200.000 din, za nabavo bikov plemenjakov 195.000 din, za gradnjo kapnice 500.000 din, za popravo vodovodov 300.000 din in za šole 2,090.000 din.

Upoštevati je treba, da bo razen okrajnih investicijskih del republika investirala v našem okraju ogromne zneske, ki znašajo samo za Novo Gorico okrog 250,000.000 din, z druge strani pa bodo ta ogromna dela zahtevala tudi ogromno delovne sile, ki

jo bo treba črpati le v okraju, tako da bomo morali napeti res vse sile, da si zagotovimo delovno silo za izvedbo okrajnih investicijskih del, posebno če upoštevamo, da bomo morali izvršiti tudi še izvenproračunska investicijska dela za 9,568.000 din in to iz dobička podjetij za leto 1947 in 1948.

Če nadalje upoštevamo še investicije za obnovo v znesku 36,000 din, vidimo, da bo moral okraj izvršiti dela za celih 56,473.000 din.

Prosveta je v proračunu 1948 močno zastopana in sicer z zneskom 8,451.850 din, v katerem znašajo plače z dokladami in potrebščinami za osnovne šole 5,157.900 din, za razne tečaje in vzdrževanje tečajnikov 191 tisoč 400 din, za srednje šole 981.588 din, za počitniške kolonije 300.000 din in za vzdrževanje dijakov v dijaških domovih v Tolminu, Idriji in Postojni 666.685 din.

Za ljudsko zdravstvo je določeno v proračunu 5,044.986 din, za socialno skrbstvo 5,048.694 din, za podporo siromašnim in starostno onemoglim 3,890.000 din.

Od 9,054.470 din upravnih stroškov okrajnega ljudskega odbora gre za osebne izdatke 6,068.170 din, za stvarne izdatke 2,986.300 din in za funkcionalne izdatke 591.000 din.

Proračuni ljudskih odborov

Vsota proračunskih izdatkov 83 KLO-jev znaša 14,000.000 din, t. j. 14% poviška napram proračunu 1947. Dohodki so uravnoteženi s participacijo KLO-jev na okrajnih dohodkih in z dotacijami.

Če primerjamo proračun 1948 s proračunom 1947, opazimo, da znaša razmerje med krajevnimi in okrajnim proračunom v letu 1947 34 : 66, v letu 1948 pa 26 : 74. Če pa odbijemo znesek 10,905.000 din investicij iz leta 1947, ki niso upoštevane niti v proračunu 1947, tedaj dobimo za 1948 razmerje 32 : 48, ki je približno enako kot je merilo leta 1947.

Kar je bilo rečeno za okrajni proračun glede pomankljive evidence in statistike, velja tudi za krajevne proračune, v katerih se bodo šele v teku tega leta dohodki ugotavljali na čisto realni podlagi tako, da bodo lahko tvorili osnovo za sestavo proračuna za bodoče leto.

Prav pri krajevnih proračunih moramo poudariti sledeče: Okrajni IO, odnosno finančni odsek je nudi krajevnim LO, kar se tiče finančnega poslovanja, precej pomoči, toda ta pomoč je bila še vedno nezadostna z ozirom na to, da je osebje odseka zaposleno tudi z drugimi finančnimi posli.

Dobro so sestavili proračune oni KLO-ji, ki so vsa navodila vzeli resno, za vse nejasnosti pa zahtevali pojasnila in ki so imeli v redu svoje blagajniške knjige in kontrolne kredite, ki so pravočasno dostavljali odseku računsko in proračunsko podatke in poročila. Ne morajo pa biti dobri proračuni onih KLO-jev, ki še do danes niso dostavili finančnemu odseku proračunskih podatkov, in jih je moral odsek sam ugotavljati. Takih KLO-jev je v okraju 24, od katerih res ne moremo pohvaliti posebno sle-

Kdor seje — ta žanje!

Vpisujmo ljudsko posojilo!

Po dosedanem poteku kampanje za vpis ljudskega posojila je opaziti vidno zanimanje pri delavcih, kmetih in nameščenih. Da bi se pa ljudske množice našega okraja še bolj seznanile z raznimi ugodnostmi tega posojila in pa samim načinom vpisovanja in vplačevanja, bi v kratkem ponovili najvažnejša določila in navodila glede vpisovanja.

Posojilo se lahko vpiše pri KLO-ju, podružnicah enotnih sindikatov, pri Narodni banki, pri vseh poštah, Državni investicijski banki in pri mestnih ali krajevnih hranilnicah.

Posojilo se lahko vpiše in plača samo v zneskih in sicer za 1000 din kot osnovna obveznica, 500 din polovična in 250 din četrtinska obveznica. Za mladince, mladinke in pionirje, ki bodno vpisali samostojno in za starše, ki vplačajo za svoje otroke, je najnižji znesek 250 din. Pod to vsoto se ne more vpisati.

Pri vseh ostalih je najnižja vsota 500 din in se pod to vsoto ne more vpisati posojila.

Posojilo se bo vrnilo v štirih letih z žrebanjem obveznic in sicer dvakrat letno. Tako se bo v letu 1949 vrnilo 10% celokupnega posojila in še izplačalo 43.610 dobitkov v vrednosti 89.810.000 din, leta 1940 tudi 10% v istem znesku, leta 1951 pa 20% z 87.220 dobitki v vrednosti 179

milijonov 620.000 din. V letu 1952 pa 60% obveznic z 261.660 dobitki v Na ta način bo država izplačala 436.100 dobitkov v vrednosti 989 milijonov 100.000 din, z obrestmi pa skupaj 1 milijardo ali s samim posojilom 4 in pol milijarde dinarjev.

Če se vpisani znesek vplačuje v obrokih, se mora vsaj ena petina vpisanega zneska plačati takoj pri vpisu, razen onih, ki so vpisali pri sindikatu. Ostanek neplačanega dela posojila se mora plačati do 10. decembra 1948 v rednih mesečnih obrokih.

Važno je omeniti še sledeče: obveznice so imenske, to se pravi, da se glase na ime onega, ki je vpisal in plačal posojilo; zato se bodo izžrebane obveznice izplačale samo onemu, na čigar ime se obveznica glasi, oziroma njegovemu zakonitemu zastopniku.

Izplačilo amortiziranih obveznic in izžrebani dobitki so oproščeni vseh davkov in taks, tudi v slučaju dedovanja in darovanja.

Prepovedan je nakup in prodaja obveznic tega posojila, smejo pa se podariti samo rodbinskim članom, ljudskim in družbenim organizacijam ter državi. S tem že vnaprej odpravimo vse poizkuse špekulacije z obveznicami.

Posojilo lahko vpiše samo državljani FLR Jugoslavije. Boj

Vpisano je že 1.500.000 dinarjev

Anhovo: Akcija je zajela nad 80% delavstva, ki so se obvezali, da bodo dali 570.000 din posojila. Delavec Avgust Erzečič bo sam vpisal 10.000 dinarjev. Število prijav za vpis posojila še vedno narašča.

Podjetje za ceste LRS Nova Gorica: Delavci so izvolili vpisno komisijo in napovedali tekmovalen vseem upravam za gradnjo cest LRS ter splošnem gradbenemu podjetju »Primorju«. Še isti večer so po končanem sestanku zbrali iz vrst delavstva 115.000 din obveznosti. V štirih dneh se je prijavilo 245 delavcev, ki bodo dali skupno 285.000 din posojila.

DAPPS Ajdovščina: Na občnem zboru sindikalne podružnice, ki je bil v nedeljo 20. junija, je podružnica napovedala za vpis posojila tekmovalen upravni DAPPS-a v Ljubljani, Celju in Mariboru. Prijavilo se je že 48 članov podružnice, ki bodo vpisali 25.250 din posojila.

Nameščenci OPZ bodo prispevali 150.000 din,

Podjetje: Zidgrad 110.000 din,

Nameščenci ILO Gorica 117.750 din, Politično prosvetni delavci 46.500 dinarjev,

Železniška vozovna delavnica 38.750 din,

Kurilnica 82.000 din,

Podjetje »Vino-Gorica« 38.750 din,

PROMES 35.000 din,

OKAP 19.450 din,

Gozdni delavci državnega posestva Ozeljan 26.000 din,

Delavci pri regulaciji Lijaka 23.750 dinarjev.

Tudi v drugih podjetjih in na področju je živahna akcija za vpis ljudskega posojila. Povsod so že postavljene vpisne komisije. Po vasih so množična zborovanja, na katerih predstavniki frontovskih organizacij pojasnjujejo ljudstvu gospodarski in politični pomen ljudskega posojila.

Da kmečko delovno ljudstvo na Goriškem pravilno razume razpis ljudskega posojila, dokazujejo vaščani iz Medane, ki so vpisali 200.000 dinarjev posojila, od tega samo mladina 140.000 din. Enako tudi vaščani iz Grgarja, kjer je na ožjem frontovskem sestanku samo 28 kmetov vpisalo 30.000 din posojila.

Teh nekaj števil je jasen dokaz, da bomo prav gotovo dosegli lepe vsote vpisanega posojila ter s tem pokazali pravi patriotizem do naše Titove Jugoslavije.

Predsednik OF Zorn Anton iz Prvačine bo vpisal 20.000 din ljudskega posojila.

Prvi proračun goriškega okraja

deče: Solkan, Anhovo, Banjšice, Ravne, Kamnje, Kovec, Levpa, Lig, Lokavec, Plave, Stomaž in Slap.

Poleg proračunskih imamo še izvojnoproračunske dohodke in izdatke v znesku 9.568.000 din, kateri znesek

bo služil samo za investicije. Ta dohodek rezultira iz dobitkov okrajnih podjetij iz leta 1947 in 1948. V koliko bodo ti dohodki redno in pravočasno pritekali, v toliko bo možno izvršiti predvidene investicije.

Malomarni odnos nekaterih krajevnih ljudskih odborov do blagajniške in finančne službe

Predvsem poudarjam poslovanje naših KLO-jev v zvezi z izvajanjem blagajniške in proračunske službe. Res je, da na naših KLO-jih ni bilo izvežbanih ljudi; res je tudi, da se je osebe menjalo in da okrajni finančni odsek kljub vsemu prizadevanju ni mogel dati one pomoči, ki je bila nujno potrebna, vendar pa moramo grajati pomanjkanje samoiniciativne in brezbriznosti nekaterih KLO-jev, ki se pokaže prav v tem, da ne pošiljajo pravočasno mesečnih obrazloženj, na podlagi katerih more odsek sestavljati svoja poročila in ob-

račune. Slaba samoiniciativa se kaže v tem, da KLO-ji pričakujejo ob vsaki priliki odposlanca finančnega odseka, ki bi tolmačil na sedežu KLO prav vsako okrožnico, čeravno bi bilo dovolj okrožnico vsaj enkrat temeljito prečitati in samo za morebitne nejasnosti zahtevati pojasnila.

Od 83 KLO-jev v okraju odgovarja trenutno na termine približno 30 KLO-jev, 20 KLO-jev dostavlja zamudna poročila, ostali pa sploh ne odgovarjajo. Tako na primer še danes ni odgovorilo 24 KLO-jev na naš poziv, ki se tiče proračuna.

„Teden gozdarstva“

Trnovska gozdna uprava se je vneto pripravila na »Teden gozdarstva«, ki je po svej Sloveniji od 20. do 30. junija. S tem v zvezi je bil 21. junija na Trnovem sestanek vseh gozdnih delavcev, na katerem so razpravljali o pomenu tega tedna, ki je posvečen najvažnejši gospodarski panogi v Sloveniji.

Ker so zapazili v časopisju, da so tudi Trnovski gozdni upravi napovedali tekmovalen v tednu gozdarstva, so vsi delavci to tekmovalno sprejeli in obenem tudi zagotovili, da bodo v tem tednu posvetili čim več pažnje našim gozdom in mobilizirali vse množične organizacije, da aktivno posežejo v izpolnjevanje plana ter na ta način pomagajo v najvažnejši gospodarski nalogi letošnjega plana.

Ker je Trnovski gozdni upravi napovedala tekmovalen tudi uprava iz Idrije, so si delavci postavili naloge, s

katerimi bodo v tednu gozdarstva dvignili svoj plan, čeprav je ta že v tem času dosežen. Sklenili so, da ne sme biti nitj enega delavca in voznika, ki ne bi v tem tednu aktivno sodeloval pri tej akciji.

V tem tednu bodo izdelali: 1. 65 m³ tramov (7 tesačev); 2. naložili bodo na kamijon in nato na vogane 100 m³ hlodov (3 delavci); 3. Sortirali bukova drva v razred »a« in »b« 1500 m³ (16 delavcev); 4. izdelali hlodovine tipa 3 1100 m³ in navadne hlodovine 50 m³ (27 delavcev); 5. spravili iz gozda do kamojonskih cest 2000 m³ hlodovine (55 voznikov); 6. pripravili braške za oglje in to 5 ton (10 delavcev); 7. od zgoraj navedene izdelave bodo spravili 2-toni lubja v kope, da se suši; 8. vsi delavci bodo v tem tednu sodelovali pri zatiranju lubadarja in 9. vsi delavci, vozniki in uslužbenci ter vse masovne organizacije bodo v nedeljo delale prostovoljno pri navedenih delih.

Izlet naših učencev v gospodarstvu

Sporazumno z GO LMS je bil dan 15. junij proglašen za praznik učencev v gospodarstvu. Ta dan so bile povsod v naših industrijskih centrih konference vajencev. Učenci našega

okraja so ta dan šli na izlet v prelep, Gorenjsko. Oddih v prosti naravi jim je prav dobro del po napornem delu v podjetjih. Ogledali so si Bled, sotesko Vintgar in okoljske kraje. Povsod so vajenci občudovali lepoto narave, ki je tu v tem predelu tako darežljiva s svojimi naravnimi čari.

Izlet sta organizirala odsek za delo in okrajni odbor LMS. Udeležilo se ga je nad 320 učencev iz vseh podjetij našega okraja. C. S.

Tudi partizanske vdove bodo dale svoj delež

Tovarišica Marušič, Hudilog št. 12, partizanska vdova s tremi otroki 500 din.

Jelen Ana iz Lokvice št. 12, partizanska vdova, 500 din in 250 din za otroka.

Pahor Ljudmila, partizanska vdova iz Nove vasi št. 29, 500 din.

Bodimo v prvih vrstah vpisnikov ljudskega posojila!

Prav tak odnos kažejo KLO-ji na pram svojim podjetjem. Zadnja konferenca je pokazala, da KLO-ji sploh ne kontrolirajo svojih podjetij, še manj pa poslovodij. Če bi KLO-ji kot operativni upravni voditelji posvetili malo več pažnje podjetjem, bi te tudi uspevala in s tem povečala krajevne dohodke. Zahlevo, da KLO-ji sporoče višino obratnih kreditov svojih podjetij, so poedin KLO-ji kar molče prešli.

Kar se tiče krajevnih podjetij, pripominjam, da bodo odposlanci finančnega odseka v kratkem na licu mesta ugotavljali dejansko stanje in dali praktična navodila posebno glede vodenja poslovnih knjig.

Isto do danes niso okrajna podjetja vplačala še prav ničesar od dobička v okrajni proračun. Če ni mogoče ugotoviti točnega dobička, se mora po finančni vplačati vsaj akontacije. Ljudski odbor, ki ne polaga pažnje na odvajanje čistega dobička podjetja v okrajni proračun, gradi svojo proračun na pesek. Posebno pa moram poudariti, in to velja tako za

okrajna kot za krajevna podjetja, da nam skoraj nikoli ne pošiljajo pravočasno zahtevanih poročil; vsled tega je nemogoče, ustvariti si pravočasno pravo sliko in dati nadrejeni oblasti potrebne podatke.

Za pravično razdelitev davkov

Tretje važno vprašanje v našem okraju je davčna politika. Davčna kampanja je v glavnem zaključena; potrebno bo še odmeriti davek po peti skupini, to je gostilničarjem, obrtnikom, svobodnim poklicem itd. V mojem referatu na zadnjem zasedanju sem podala poročilo o stanju odmere in o pomanjkljivosti in oportunističnosti gotovih krajevnih komisij, o oportunističnosti, ki že diši po popolnem lokalnem patriotizmu. Taka davčna komisija, ki hoče zaradi lokal-patriotizma prenesti davčno breme na breme drugih KLO-jev, ni prava komisija, ker dela proti pravični porazdelitvi davčnih bremen na vse davčne zavezance. C. B.

Teden matere in otroka v našem okraju

Veliko zanimanje in skrb za čim boljše in čim lepšo izvedbo „Teden matere in otroka“ je zajela do zdajne vasice goriškega okraja. Že priprave same, kakor tudi dobro vsebinsko sestavljeni programi so dokaz, da so naše žene in ostale množične organizacije pravilno razumele, kakšen namen ima teden, to je, da dejansko podkrepimo delo naše ljudske oblasti, enakopravnost in prapno zaščito matere in otroka v ljudski državi, novi Jugoslaviji. Za otvoritev DID-a v Ajdovščini, ki bo 26. junija, gre vsekakor vse priznanje nekaterim tovarišicam, članicam AFŽ, ki so s svojim vztrajnim dokazovanjem in prepričevanjem dosegle, da so tudi ostale organizacije uvidele, da je to edino pravilna rešitev za sprostitve ženske delovne moči, da se zaposlijo žene-matere, ki živijo od podpor.

V Solkanu je odprta čakalnica za matere na postaji, otvorna bo materinska posvetovalnica, organizirati so „potujočo košarico“ za prvo pomoč materi in otroku, katero so žene okrasile in pripravile v izložbi res s pravo materinsko ljubeznijo vsem pomoči potrebnim.

Delavci mizarske zadruge v Solkanu so napravili 50 komadov lepo izdelanih igrač, drugi gugalnice za otroško igrišče. Članice AFŽ v Ajdovščini in pionirji so že razstavili krasne igrače za otroška sejišča.

Izdelki krojnega tečaja iz Deskel so razstavljeni v Solkanu in dokazujejo velik uspeh tečaja, katerega je organizirala ženska organizacija.

Poljujoča zdravstvena razstava je obiskala Kanal, Solkan, nadalje ob-

išče še 8 krajev, kateri so že vsi obveščeni. Obisk ljudstva je do sedaj zaradi nezadostne propagande nezadovoljiv. Vsak vzrok je neopravičljiv, ker so bili krajevni odbori pravčasno obveščeni.

Za zaključek tedna bo pionirski štab organiziral okrajni nastop v Solkanu z bogatim borbenim programom, ki bo dokazal, da se naša mladina vzgaja v naprednem duhu, da postanejo ne samo strokovnjaki, marveč tudi kulturni, zdravi, pošteni in delovni državljani nove Jugoslavije. M. P.

„Postati hočemo strokovnjaki bodočih Titovih petletk!“

Program pionirskega dne v Solkanu dne 27. junija

Ob 7. zjutraj bo odprta pionirska razstava v osnovni šoli v Solkanu.

Od 7. do 9. ure je obisk gradilišča Nove Gorice ter ogled krivično začrtane meje.

Ob 9. zbirališče vseh pionirjev na koncu Solkana pri okrajnem odboru RKS.

Ob 10. pričetek defileja. V defileju bodo sodelovali odredi, ki bodo prikazovali učenje v šoli, fizikulturo, delo pri gradnji zadržnih domov, modelarski krožek ter več drugih slik.

Ob 11. slavnostna otvoritev ter nagovori predstavnikov masovnih organizacij ter vojske.

Ob 12. do 14. obisk razstave in obisk sejišča.

Ob 14. fizikulturni nastop vseh odredov, kateremu sledijo igre in tekmovalja.

Po fizikulturnem nastopu in igrah bodo nastopi folklornih skupin, nato pa bodo skupno zaplesale Titovo kolo.

V popoldanskih urah bo v kinodvorani predstava »Gorkijeva mladost«.

Dosegli smo že 75 odstotkov plana kontrahiranja žit

L'ogoji letošnjega kontrahiranja so za našega kmetja tako ugodni, da lahko brez obotavljanja izkoristi ugodno priliko, ki se mu s tem nudi in zato že v naprej sklene pogodbo. Seveda pa mora vsak kmet vedeti, da veljajo letošnje velike ugodnosti pri kontrahiranju le tedaj, če bo pridelovalec sklenil pogodbo pred začetkom obveznega odkupa. Ker bodo količine obveznega odkupa določene kasneje, moramo imeti v vidu, da se letošnji način odkupa bistveno ne razlikuje od lanskega. Obvezni odkup stopa letos v ozadje in bo prišel praktično v poštev le za tiste, ki bi bili tako nespametni, da ne bi izkoristili priliko, ki jo nudi naša država s kontrahiranjem. Pri vseh drugih, ki bodo sklenili pogodbe za prodajo žita, bo določitev obveznih količin predvsem služila za kontrolo, ali je posamezni pridelovalec s kontrahiranjem že izpolnil svojo dolžnost do skupnosti. Tistemu, ki bo prodal s pogodbo vsaj količinsko količino žita, ki bo določena pozneje pri obveznem odkupu, ne bo treba ničesar več oddati. Po uredbi se namreč vse količine, prodane s kontrahiranjem, vštejejo v obvezni odkup. Naš kmet naj torej sam oceni realne možnosti prodaje.

Vsak pridelovalec dobi industrijsko blago za vsako vrednost kontrahirane žita in je prav zato tu prednost, ki jo letos nudi država pridelovalcem, ki sklenejo pogodbo. Kmet torej z letošnjo uredbo o kontrahiranju žita lahko zamenja vse svoje žito v celotni vrednosti za industrijske izdelke. Lanško lelo tega država še ni mogla kmetu nuditi. To nam letos omogoča znaten dvig industrijske proizvodnje. Seveda pa bo letošnje ugodnosti deležen samo tisti kmet, ki bo sklenil pogodbo pravčasno, to je do določenega roka.

Tudi ugotavljanje obvezne količine bo letos pravilno, ker se bodo po eni strani ocenile vse okolnosti, ki vplivajo na višino presežka, na drugi strani pa bo določen malemu in srednjemu kmetu le razmeroma majhen odstotek dejanskega presežka pridelanega žita. Ta presežek bo ugotovljen po odbitku potrebe za prehrano družine, seme in krmo. Kmetom, ki imajo do 2 ha obdelovalne zemlje,

letos ne bo predpisana obvezna oddaja. V lanskem letu so bili medtem oproščeni obvezne oddaje le kmetje do 1 ha obdelovalne zemlje.

Če upoštevamo vse navedene ugodnosti, tedaj ne more biti dvoma, da se naš kmet ne bi vključil in v preležni večini prostovoljno sklenil pogodbo za prodajo žita. Ker so ugodnosti namenjene predvsem malim in srednjim kmetom, zato omejuje zvezna uredba kontrahiranje za posameznega pridelovalca na 6500 kg, kar pomeni, da bo moral velik kmet, če mu bo določena večja količina obvezne oddaje, prodati ostalo količino po pogojih predvidenih za bvezno prodajo.

Ker je za kontrahiranje določen razmeroma kratek čas, je nujno, da vsak kmet pravilno dojame uredbo, aktivisti pa morajo pravilno razložiti vse ugodnosti in pogoje kontrahiranja, da ne bo kdo iz neznanja zamudil rok kontrahiranja.

Če pogledamo uspehe, ki smo jih že dosegli v tem času, je upanje, da bomo postavljeni plan preseglji, kar so že nekateri KLO-ji storili. Ker pride na nas za kontrahiranje največ v poštev koruza, ker belega žita ni, je nujno, da se prav vsi KLO-ji lotijo v čim večji meri sklepanja pogodb za kontrahiranje koruze.

V našem okraju smo že za 75% dosegli postavljeni plan. Pohvale vredni so KLO-ji, kakor Temenica na Krasu, Vrhpolje, Ustje, Miren, Lokavec, Slap, Vipava in Vogrsko, ki so svoj postavljeni plan že preseglji. Med najboljšimi so prav gotov Ustje, ki so preseglji plan za 400% ter Miren, ki je presegl plan za 300%.

Imamo pa na drugi strani tudi KLO-je, ki na kontrahiranje koruze gledajo zelo površno ali pa namerno nočejo ljudstvu tolmačiti ugodnosti kontrahiranja, čeprav so le vasi dobro gospodarsko stoječe. Posebno kričeč primer je v Velikih Žabljah, kjer kontrahiranje nikakor ne more priti do izraza.

Prepričani bodimo, da je uedba o kontrahiranju žit velik korak naprej k izboljšanju pogojev delovnega ljudstva in obenem važen prispevek k izvedbi petletnega plana. B. R.

Skrbimo za varnost delavcev pri delu!

Pri vseh nezgodah so se do sedaj našli vedno izgovori, češ, če si delavec pri delu kaj napravi, je za to sam kriv, ker ni dovolj pazljiv. Dejansko pa ta utemeljitev ne more držati pri vseh nezgodah in tudi ne pri nezgodi, ki se je pripetila dne 16. junija na gradilišču »ZIDGRAD« pri obnovi opekarne na Dombravi. Tovarišica, ki je padla iz prvega nadstropja z zidarskega odra, je dobila smrtno poškodbo vsled tega, ker se vodji gradilišča pač ni zdelo potrebno zavarovati prehodov, kot bi jih moral v taki višini.

Da se taka malomarnost ne ponovi, mora uprava podjetja »ZIDGRAD« na vseh svojih gradiliščih prekontrolirati in preskrbeti, da bo delavec na svojem delu primerno zaščiten, kakor to zahteva naša ljudska oblast. V obratnem slučaju bodo vsa delovna torišča ukinjena, dokler ne bodo zavarovana tako, kot morajo biti.

Pred kratkim je bila pri ministru za gradnje postavljena gradbena inšpekcija, ki bo imela nalogo izvajati kontrolo prav v zvezi s tem, da se omejijo nezgode, ki se pojavljajo zaradi malomarnosti podjetij, ki ne polagajo dovolj pažnje za varnostne naprave. Ta komisija bo imela pravico na licu mesta izrekat kazni in v primeru slabih varnostnih naprav tudi delo ustaviti, dokler ne bodo delovni pogoji za našega delavca taki, kakršni morajo biti.

Ta nezgoda naj bo opomin vsem ostalim podjetjem. Vsi oni pa, ki teh nalog ne bodo izvrševali, kot jih danes po zakonu inšpekcije dela morajo, bodo za svojo malomarno skrb delavca tudi pošteno odgovarjali in ne z besedami »Je sama krivak, kot je to izjavil šef gradilišča na Dombravi, ki je imel prehode v višini 4 m neopritrjene in tudi nezavarovane. C. S.

Še vedno čakanje pred trgovinami

V manufakturni trgovini za garancirano preskrbo v Solkanu so dobili nov kontingent blaga. Kakor hitro so Solkanci in okoliški ljudje to zvedeli, so se začeli v gručah zbirati pred trgovino. Ali se jim res ljubi po cele ure stati v vrsti? Pa saj niti ne stojijo, kar drug čez drugega se privajajo skozi vrata. Kaj se menda boje, da ne bodo dobili, kar jim pripada? Izgleda, da ti ljudje še nimajo zupanja v ljudsko oblast.

Pomembno je to, da se pred trgovino najbolj rinejo v ospredje tisti, ki imajo najmanj potreb po obleki

(teclo iz Kanala prihajajo, čeprav je tudi tam manufakturna trgovina), medtem ko delavec in nameščenci nimajo časa stati v vrstah in so primorani vzeti, kar ostane.

Da so pred trgovino vsak dan »kake«, so mnogokrat krivi tudi trgovski nameščenci, ker dajo v razprodajo samo eno vrsto blaga, tako da mora gospodinja več dni zaporedoma čakati cele ure, ako hoče nakupiti najpotrebnejše za svojo družino. Z večjo izbiro blaga v trgovini bomo zadovoljili odjemalce in tudi odpravili potrebno čakanje pred trgovinami.

Danes smo še majhni, toda hočemo se pridno učiti, da postanemo čimprej strokovnjaki, ki bodo nadaljevali delo na izgradnji močne, neodvisne in srečne domovine delovnega ljudstva

Združeni v Ljudski fronti bomo pod vodstvom Komunistične partije in tov. Tita ustvarili lepšo in srečnejšo bodočnost

Š proge Nikšić—Titograd se je vrnila naša petkrat udarna delovna brigada „Mihe Marinka“

Pred kratkim se je vrnila iz LR Črne gore naša I. mladinska delovna brigada »Mihe Marinka«. Vrnili so se z zavestjo, da so postavljene naloge častno izvršili. Ponosni na dosežene uspehe so vagon, s katerim so se pripeljali, okrasili s številnimi presežnimi norm na delu. Kako pa ne bi bili ponosni, saj je brigada dobila naziv petkrat udarna! Do sedaj še nobena brigada ni bila petkrat udarna. Naša I. goriska brigada »Mihe Marinka« je to nalogo zmagovalno izvršila. Na prstih mladincev in mladink se bleste nove značke udarnikov, novi dokazi vdanosti domovini, naši Partiji in našemu maršalu. Poglejmo, zakaj je naša prva Gorška brigada dobila naziv petkrat udarne:

Izkopanega in prevoženega materiala v nasip 8903 m³.

Učenci v gospodarstvu so se vključili v mladinsko delovno brigado

Danes, ko se naše delovno ljudstvo z vsemi silami bori za dosego plana, je treba posvetiti veliko skrb prav našim učencem na gradiliščih, v tovarnah in podjetjih, ki s svojim učenjem dvigajo svoje strokovno znanje, ki jim bo potrebno pri dvigu naše proizvodnje. Naše učence v gospodarstvu morajo v tej petletki postati strokovnjaki za vse nadaljne gospodarske petletke. Za to na gradiliščih in v podjetjih ustanavljajo delovne brigade, ki med seboj tekmujejo v učenju in pri delu. Bori se za znanje, ker se zavedajo, da bodo le z zadostnim znanjem lahko koristili svoji domovini.

Sindikalna podružnica „Vino-Gorica“ napoveduje tekmovanje za znižanje proizvodnih stroškov

Na izrednem sestanku so se člani sindikalne podružnice »Vino-Gorica« tovariško porazgovorili, kako bodo pri njihovem delu v tekmovanju s ostalimi podobnimi podjetji znižali proizvodne stroške in tako pomagali skupnosti in s tem sami sebi. Vsi od sodarskih vajencev, mojstrov, šoferjev in uprave bodo točno prihajali in odhajali na delo, kjer bodo samozavestno delali. Sodarski mojstri bodo imeli vse sode v dobrem stanju in pazili na to, da bodo z vzglednim delom čim preje

prenešenega materiala 603 tone, otesanih pragov 2080 komadov, Zravnanih železnih žebeljev 24018 komadov itd, itd.

Skupno narejenih 49.706 delovnih ur.

V dveh mesecih so stalno preseglji normo za 85%.

V brigadi je bilo proglašanih 21 udarnikov, pohvaljenih je bilo 28 mladincev in mladink, 3 pa so predlagani za odlikovanja z redom dela in podobno.

Mladinci so se naučili tudi čitanja in pisanja cirilice. Narodna črnogorška pesem je utrjevala bratstvo in enotnost naših narodov.

Sedaj bo njihova vesela pesem odmevala po naših vaseh ob tekmovanju pri delu na gradiliščih zadržihih domov. I. B.

Dne 18. junija so formirali učenci v gospodarstvu svojo četo, ki je odšla na progo Dutovlje—Sežana. Tam se bomo navzeli tekmovalnega duha, ki ga bomo potem vnašali v naše učenje in delo na gradiliščih ter v naša podjetja, tako je dejal priden mladinec pri odhodu. Na gradnji proge bodo delali en mesec ter se nato zopet vrnilo na svoja učna mesta. Ko se vrnejo, bomo videli, ali bodo častno izpolnili postavljene naloge, ki so jih sprejeli pri odhodu. Duh tekmovanja, udarna pesem ob zvoku krampa in lopate bo prav gotovo pripomogla k izvrševanju obveznosti. B. I.

strokovno usposobili učence. Vsi bodo pazili pri pretakanju vina in gledali na to, da bodo s čim manjšimi stroški prevzemali oziroma nakupovali čim več dobrega vina.

V tovariški povezanosti z upravo bodo sproti reševali vse napake in težave, ki se bodo pojavile pri njihovem delu in tako znižali proizvodne stroške vsaj za 10%. Hkrati so sklenili, da napovedo tekmovanje vsem vinarskim podjetjem v LRS. N. L.

delavcev, ki so poslali le pomočniku prefekta delegacijo treh otrok, treh mater in nekaj članov sindikata. Pomočnik prefekta jim je pričel čudne in nenavadne demonstracije tako visokega števila otrok obljubil, da se bo za stvar pobrigal. A tam že vedo in poznojo podobne odgovore, ki so samo izgovori v sil.

Delavstvo na Gorškem se mora s stavkami boriti za svoje pravice

Trgovskim in industrijskim delavcem hočejo sproti znižati draginjske doklade, kot so to storili v Vereni in Benčkah. Tako je bilo naročeno vsem delodajalcem, članom Zveze industrijev. Ker se v zadnjih mesecih cene živilskih potrebščin niso prav nič znižale, se je Delavska zbornica temu ukrepu uprla. Šele z grožnjo delavstva, da prične stavitkati, so se pričela pogajanja med Delavsko zbornico in Zvezo industrijev. Po skupnem sestanku sta združenji sklenili, da mora v 10 dneh priti do sporazuma, v nasprotnem primeru bosta imela obe proste roke in bosta podvzeli tiste mere, ki bodo zanje najprimernejše. Upamo,

da ne bo treba delavstvu poseči po njihovem skrajnem orožju — stavki.

Protest Zveze primorskih partizanov

Zavezniška vojaška uprava, ki je v času naše narodno osvobodilne borbe kazala svoje zavezništvo napram našim partizanom, na čuden in sovraženi način postopa napram svojim nekdanjim soborcem proti fašizmu. V Trebčah pri Trstu so enostavno vrgli iz prostorov, kjer so imeli svoj sedež, Zvezo primorskih partizanov. Tako so se morali aktivisti in partizani spet obrniti s protestnim pismom na zavezniško vojaško upravo.

FIZKULTURA

FD Volga (Solkan) : FD Tržič (nad Kranjem) 1:0

Preteklo nedeljo se je na solkanem igrišču odigrala kvalifikacijska nogometna tekma za vstop v II. ligo. Ker je FD »Volga« že prejšnjo nedeljo izgubila v Tržiču z razliko dveh golov, je občinstvo pričakovalo, da bodo nogometaši FD »Volga« popravili zamujeno in izbojevali tekmo v svojo korist, to je, da zmagajo vsaj s tremi goli razlike, kar jim pa še od daleč ni uspelo.

Pred 800 gledalci in po prisrčnem sprejemu gostov se je takoj v začetku razvila živahna borba in so bili na terenu v premoči gostje. Kasneje je sicer FD »Volga« prevzela igro delno v svoje roke, ni pa znala akcelo izpeljati do konca. To je vsekakor krivda srednjega napa-

dalca in desne zveze, ki to pot nista pokazala svojega znanja. Odločilni gol je bila 11 metrovka proti FD Tržiču. Proti koncu tekma ni bila več zanimava, ker so gostje igro zavlčevali s streljanjem v aut.

Najboljši igralec FD »Volga« je bil prav gotovo desni branilec, ki je odbijal napade gostov, ki so večkrat pritiskali na vrata — ter desno krilo Boris, ki pa brez pomoči ostalih ni mogel narediti vsega.

FD »Volga« bo morala v bodoče bolj sistematično trenirati, hkrati pa vzgojiti mlajši kader, ki bo stopil na mesto starejših. — Sodnik iz Ljubljane je sodil tekmo zadovoljivo. B. R.

Motorno gorsko prvenstvo

Sektorska športna komisija za Slovensko primorje priredi 4. julija t. l. motorno gorsko prvenstvo v Novi Gorici izpod gorjskega vodovoda do vasi Trnovo. Proga bo dolga 14 km s 680 m višinske razlike.

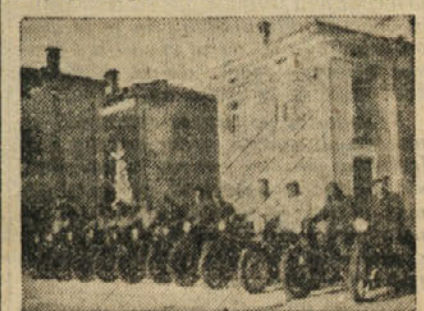
Tekmovanja naj se udeležijo društva: Nova Gorica, Postojna, Idrija, Sežana, Hirska Bistrica, Tolmin in najboljše tekmovalci iz petih sektorjev Slovenije.

Tekmovalo se bo v kategorijah in sicer: 175, 250, 350, 500 in 1000 ccm. Pričetek bo točno ob 14. Start bo po kategorijah v presledku 15. minut.

Trenjng je za vsakega tekmovalca obvezen vsaj z enkratno vožnjo pred tekmo. Brez trenjnga ne tekmovanja ne bo mogel nihče udeležiti. Prvi trenjng bo dne 3. julija ob 10 drugi istega dne ob 16., tretji pa na dan tekmovanja ob 9. zjutraj.

Za tekmovalce je preskrbljena hrana in prenočišče pri avto-moto društvu Nova Gorica. Bencin za tekmovalce bo preskrbljen za trenjng in tekmo in odhod do doma.

Sektorska športna komisija vabi občinstvo, da si ogleda motocirke. Komisija

Člani Avto-moto društva Nova Gorica na izletu v Kanalu ob Soči

DO PISI

Kako posluje zadržna gostilna v Krombergu

Zadržna gostilna ima lepe prostore in senčnat vrt. Na žalost pa nima pravega upravnika, saj upravlja gostilno prejšnja lastnica, ki je oddala svoje prostore kmečki zadrugi v Krombergu. Dokler je bila sama lastnica gostilne, ni nikdar manjkalo piva niti vina in žganja. Tudi posoda je bila vedno čista in je tudi ni nikdar primanjkovalo. Danes pa ni piva v kleti, saj se ji ne zdi vredno, da bi ga sproti naročala.

Ob udarniškem delu pri gradnji Nove Gorice je prav zato zmanjkalo piva, kakor tudi posode. Danes v gostilni ne najdeš niti krpe, da obrišeš

mokro mizo. Težko si je misliti, da mora danes človek, ki je prišel na prostovoljno delo pri gradnji Nove Gorice, piti pivo iz umazanega vrča, saj se tovarišiči upravanci ni zdelo potrebno, da vrče po uporabi umije. Šla je celo še dalje ter skrila posodo za pomivanje, tako da je moral član nadzornega odbora kmečke zadruge iskati po drugih hišah za to primerno posodo.

Prav golovo bo v Krombergu prej ali slej potrebno postaviti v zadržno gostilno novega upravnika. K. A.

Skrb za učence v gospodarstvu v tovarni Anhovo

V januarju 1948 je bil organiziran pripravljalni tečaj za učence v gospodarstvu v tovarni Anhovo. Tečaj je redno obiskovalo 31 vajencev mehanične, električne, mizarske in zidar-ske stroke. V tem tečaju, ki se je uspešno zaključil 15. junija, so se učenci toliko usposobili, da bodo šli prihodnje šolsko leto v industrijsko šolo, kjer se bodo še bolj strokovno dvignili.

Na okrajni konferenci učencev v gospodarstvu, ki je bila pred kratkim v Solkanu, se je 15 učencev javilo za prostovoljno delo na progo Sežana—Dutovlje za dobo enega meseca. B. I.

Gostovanje tržaškega kulturnega društva „Ivan Cankar“

V nedeljo, 20. junija so nas obiskali naši bratje iz Svobodnega tržaškega ozemlja, pevci umetniškega društva »Ivan Cankar«, ki so nam zapeli nekaj narodnih in partizanskih pesmi, s katerimi so še bolj učvrstili naše bratske vezi. Iz njihovih rj smo slišali pesmi nesvobodnih, od lastnega naroda odrtrganih ljudi, ljudi, ki niso in ne bodo pozabili svoj materin jezik, ljudi, ki se z delom in pesmijo na ustih bore za dokončno združenje vseh Slovencev v novi Titovi Jugoslaviji.

Z narodnim kolom in pesmijo so jih burno pozdravili na dopoldanskem nastopu brigadirji II. župske brigade iz Srbije, graditelji Nove Gorice, Popol-

dne pa so nastopali najprvo v Solkanu, nato pa zvečer v Črničah, kjer jih je v imenu vseh Črničanov pozdravila predsednica AFŽ. L. N.

Popravek

V »Novi Gorici« štev. 14 v članku »Pisrkrba v mesecu juniju« so se vrnila pomota v točki 12 srajce.

Pravilno je:

- TD-a jamski po 1 srajco na odrezek 114
- TD-a po eno srajco na odrezek 214
- TD-b po eno srajco na odrezek 314
- SD-a po eno srajco na odrezek 414
- TD po eno srajco na odrezek 514
- SD po eno srajco na odrezek 614

Preklje

Tovariš Šavle Peter pok. Petra roj. 4. septembra 1907, stanujoč v Čepovanu štev. 120 (gostilničar) proglašajo za neveljavno svojo osebno izkaznico štev. 1766, izdano od Okrajnega IO za Grgarsko.

Tovarišica Volčič Iva, roj. 23. septembra 1926 iz Črnič, proglašajo za neveljavno svojo osebno izkaznico, mladinsko izkaznico in mesечно karto za avtobus na progi Črniče—Solkan.

Tovariš, tovarišica!

Ko čitaš naš list »Novo Gorico«, pomisli tudi na to, ali si že poravnal naročnino. Bodi pri plačevanju reden, ker s tem boš omogočil tedensko izhajanje lista.